

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 5050 від 08.02.2021
Народний депутат України
В. Крейденко

ВИСНОВОК

**на проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України
про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності
працівників Національної поліції України, членів громадських
формувань з охорони громадського порядку і державного
кордону та військовослужбовців»**

Метою законопроекту, як це зазначається у пояснювальній записці до нього, розроблено «з метою захисту честі й гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців під час виконання ними службових обов'язків шляхом запровадження адміністративної відповідальності за правопорушення зазначеної категорії».

Для досягнення вказаної мети у законопроекті пропонується викласти в новій редакції ст. 185 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) та встановити відповідальність за: 1) злісну непокору законному розпорядженню, вимозі працівника Національної поліції України при виконанні ним службових обов'язків, а також умисні, публічні дії, які ображають честь та гідність працівника Національної поліції України під час виконання ним службових обов'язків виражені в непристойній формі, осквернення поліцейського однострою (ч. 1); 2) вчинення таких саме дій щодо члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку (ч. 2).

Законопроект на момент його внесення до Верховної Ради України не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX.

За результатами розгляду поданого законопроекту Головне управління вважає за необхідне зазначити наступне.

В якості аргументів на користь прийняття законопроекту у пояснювальній записці стверджується, що «як показує практика, працівники Національної поліції, а також члени громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовці, у зв'язку із виконанням своїх

службових обов'язків, часто стикаються з приниженнями та образами їх честі та гідності ... Хоча у Кримінальному кодексі України передбачена відповідальність за вчинення ряду правопорушень щодо працівників правоохоронних органів, однак ані адміністративним, ані кримінальним законодавством не передбачена відповідальність за образу честі та гідності таких працівників».

Відповідно до ст. 3 та ст. 68 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Кожен зобов'язаний неухильно дотримуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Враховуючи це, а також зважаючи на досвід країн Європи (зокрема, Франції, Іспанії, Німеччини тощо), в яких честь та гідність особи успішно захищається кримінальним законом¹, Головне управління в цілому не заперечує проти встановлення адміністративної відповідальності за умисні, публічні дії, які ображають честь та гідність працівника Національної поліції України під час виконання ним службових обов'язків, виражені в непристойній формі. Водночас, вважаємо за необхідне звернути увагу на таке.

Сумнівною виглядає пропозиція законопроекту щодо встановлення відповідальності за «осквернення поліцейського однострою» (ч. 1 ст. 185 КУпАП в редакції проекту). Так, згідно Тлумачного словника української мови «оскверняти» означає порушувати *чистоту, святість* кого-, чого-небудь, глумитися над чим-небудь *високим, чистим*². На наш погляд, таке формулювання є не зовсім доречним стосовно державних інституцій та їх посадових осіб. Адже, наприклад, поняття «осквернення» використовується для формулювання таких складів кримінальних правопорушень, як: незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святих (ст. 179 Кримінального кодексу України; далі – КК) або осквернення або руйнування братської могили чи могили Невідомого солдата, пам'ятників (ч. 2 ст. 297 КК).

Крім того, зі змісту законопроекту, а також супровідних документів до нього неясно, за яким критерієм злісну непокору законному розпорядженню, вимозі члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку виділено в окрему частину ст. 185 КУпАП. Адже за усталеною практикою конструювання норм законодавства про адміністративні правопорушення таким критерієм має бути рівень суспільної шкідливості вчинюваного діяння. За діяння з різним рівнем суспільною шкідливості має передбачатись застосування різних санкцій. Аналіз же ст. 185 КУпАП (у редакції проекту) свідчить про те, що протиправні діяння передбачені як ч. 1, так і ч. 2, за рівнем суспільної шкідливості не відрізняються одне від одного, що підтверджується ідентичними розмірами та видами стягнень штраф від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів

¹ Заїка О.Ю. Відповідальність за образу в кримінальному законодавстві країни континентальної Європи. Електронний ресурс: URL: <https://tinyurl.com/2kn7xjip>

² Тлумачний словник української мови. Електронний ресурс: URL: <https://tinyurl.com/j3vuvkdb>

доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб).

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Попович, Т. Ругаєва

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01
Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/166532 від 21.05.2021

514335